

checklist digitale toegankelijkheid.

check of uw website
voldoet aan de wettelijke
vereisten van de overheid.

digitale toegankelijkheid.

Heb je wel eens van die momenten dat je denkt; 'dit kan ik toch niet lezen!?' of 'wat onhandig!' Miljoenen Nederlanders hebben één of meerdere beperkingen zoals blindheid, kleurenblindheid, slechthorendheid en een motorische beperking. Zij hebben dit soort momenten constant online.

Daarom is het vanaf 23 september 2020 verplicht voor websites van Nederlandse overheidsinstanties om te voldoen aan de digitale toegankelijkheidsregels. Daar kunnen wij mee helpen.

Alle regels in dit document zijn afkomstig van de overheid en zijn terug te vinden in de meest recente WCAG versie 2.1.

Wilt u meer informatie over digitale toegankelijkheid voor uw website?

We helpen u graag verder op weg.

LEES MEER OVER DIGITALE TOEGANKELIJKHEID

PLAN EEN VRIJBLIJVENDE AFSpraak IN

**hoewel niet elke website
hoeft te voldoen aan de
vereisten van de overheid,
adviseren we ook voor de
rest goed na te denken over
de toegankelijkheid van een
website.**

diezit.

de onderwerpen.

Om de digitale omgeving toegankelijk te maken, wordt er gewerkt met de volgende vier uitgangspunten:

1. Waarneembaar

Alle informatie op de website moet waar te nemen zijn door de gebruiker.

2. Bedienbaar

De navigatie en componenten van de website moeten door de gebruiker zijn te bedienen.

3. Begrijpelijk

Alle informatie en het gebruik van de website moeten te begrijpen zijn door de gebruiker.

4. Robuust

De website moet geschikt zijn voor zowel verschillende browsers en besturingssystemen als hulpmiddelen voor toegankelijkheid.

De richtlijnen die voortkomen uit deze vier principes zijn onderverdeeld in 3 niveaus van toegankelijkheid: A, AA en AAA. In Nederland zijn (semi)overheidsinstanties verplicht om te voldoen aan de eerste twee niveaus. Hierin zijn 50 succescriteria opgenomen waar de digitale omgeving aan moet voldoen.

- Niveau A: het minimale toegankelijkheidsniveau (30 criteria)
- Niveau AA: goede toegankelijkheid (20 criteria)
- Niveau AAA: uitstekende toegankelijkheid, ook voor specifiekere beperkingen (28 criteria)

In dit document een checklist met uitleg samengesteld van de 50 verplichte criteria. Zo kun je zelf makkelijk toetsen hoe toegankelijk jouw digitale omgeving al is!

principe 1

waarneembaarheid

Principe 1: Waarneembaar.

- ☐ Niet-tekstuele items bevatten een alternatieve tekst (1.1.1)

Bezoekers die blind of slechtziend zijn gebruiken een screenreader om informatie op de website voorgelezen te krijgen. Om ook afbeeldingen, knoppen en formulieren toegankelijk te maken, moeten deze een passende alternatieve tekst krijgen. Bijvoorbeeld 'foto van werknemers op kantoor' in plaats van 'IMG_1001.jpg'. Extra fijn: alt-teksten verbeteren ook nog eens je vindbaarheid in zoekmachines via de afbeeldingen-sectie!

- ☐ Video's en geluidsfragmenten bevatten een beschrijvend tekstalternatief (1.2.1)

Video's moeten begrijpelijk worden gemaakt voor doven/slechthorenden (door een beschrijvend tekstalternatief) en blinden/slechtzienden (door een geluidsfragment).

- ☐ Video's (opgenomen en live) bevatten ondertiteling (1.2.2 & 1.2.4)

Belangrijke informatie wordt in video's voornamelijk gegeven via geluid en niet via beeld. Ondertiteling - leesbare tekst onderin het beeld - helpt doven en slechthorenden om video's te begrijpen.

- ☐ Video's bevatten audiodescriptie (1.2.3 & 1.2.5)

Voor mensen met een visuele beperking helpt audiodescriptie (hoorbare informatie die beschrijft wat er te zien is) om video's beter te begrijpen. Een voorbeeld hiervan zijn tekstbalkjes die in beeld komen met iemands naam.

☐ Informatie is onafhankelijk van presentatie (1.3.1)

De begrijpbaarheid van informatie, structuur en relaties mag niet afhankelijk zijn van de manier van presentatie. Een koptekst is voor niet-beperkte gebruikers makkelijk te onderscheiden van de rest, maar een screenreader maakt hier bijvoorbeeld geen onderscheid in. Of een tekst die een andere kleur heeft, maakt voor een kleurenblinde geen verschil.

☐ Content heeft een betekenisvolle volgorde (1.3.2)

Wanneer een volgorde van content van betekenis is, zoals voor deze checklist (waarin de succescriteria per principe worden opgesomd), moet dit in de code ook worden aangegeven zodat hulpapparatuur dit aan de gebruiker kan doorgeven.

☐ Zintuiglijke eigenschappen worden aangevuld met tekst of vorm (1.3.3)

Bij zintuiglijke informatie moet ook voor mensen met een beperking duidelijk zijn wat de bedoeling is. Een rode knop betekent bijvoorbeeld vaak 'afsluiten', maar voor kleurenblinden zal dit niet veel betekenen. Door gebruik van tekst of vorm wordt zintuiglijke informatie toegankelijker gemaakt.

☐ De schermoriëntatie is geschikt voor horizontaal en verticaal (1.3.4)

De bediening en weergave van het scherm mag niet beperkt zijn tot een bepaalde schermstand, maar zowel toepasbaar zijn voor horizontaal en verticaal gebruik van het scherm.

☐ Formulieren kunnen automatisch worden ingevuld (1.3.5)

Door middel van autocomplete worden formulieren automatisch ingevuld, wat de gebruiker werk bespaart en minder fouten oplevert.

☐ Kleurgebruik is aangevuld met logische vormen (1.4.1)

Voor kleurenblinden heeft informatie die alleen wordt getoond door middel van kleur geen zin - denk aan een groene en rode knop (voor bijvoorbeeld 'ga verder' en 'ga terug'). Daarom moet kleurgebruik worden aangevuld met logische vormen (zoals pijlen of kruisjes).

☐ Video's en geluidsfragmenten spelen niet automatisch af (1.4.2)

Wanneer een screenreader wordt ingezet die de tekst op de website voorleest aan blinde/slechtziende gebruikers, is het erg storend als video's of geluidsfragmenten automatisch afspelen. Het geluid gaat dan door elkaar heenlopen, waardoor de ervaring veel minder toegankelijk is. Daarom moeten video's en geluidsfragmenten een duidelijke 'play'-knop hebben zodat ze handmatig aangezet kunnen worden.

☐ Contrasten van kleuren en niet-tekstuele informatie (1.4.3 & 1.4.11)

Voor slechtzienden en kleurenblinden moet er voldoende kleurcontrast zijn tussen achtergrond- en letterkleur, zodat de tekst duidelijk leesbaar is. Dit geldt ook voor niet-tekstuele informatie zoals knoppen, buttons en iconen.

☐ Teksten zijn schaalbaar (1.4.4 & 1.4.10)

De tekst moet vergroot kunnen worden (en daarbij nog goed op de website passen, en niet over afbeeldingen heenlopen) voor een betere leesbaarheid.

☐ Teksten zijn geplaatst als tekst en niet als afbeelding (1.4.5)

Soms worden teksten niet als tekst, maar als afbeelding op de website gezet. Dit heeft als gevolg dat screenreaders de tekst niet kunnen voorlezen, en de lettergrootte niet kan worden veranderd. Door tekst vooral te publiceren als tekst en niet als afbeelding, wordt de website toegankelijker voor gebruiker met een visuele beperking.

☐ Teksten zijn goed leesbaar (1.4.12)

Om teksten leesbaar te maken voor bezoekers met een visuele beperking of dyslexie, moet rekening worden gehouden met lettergrootte, woord- en regelafstand.

☐ Reactie op muisbewegingen of toetscommando's kunnen worden stilgezet (1.4.13)

Visueel aantrekkelijk, maar niet altijd handig voor gebruikers met een beperking: menu's die automatisch uitklappen, afbeeldingen die vergroten of teksten die veranderen als de muis er overheen beweegt. Deze reacties in de website moeten kunnen worden stilgezet wanneer dit de gebruikerservaring in de weg zit.

principe 2
bedienbaar

Principe 2: bedienbaar.

- ☐ De website is met een toetsenbord te bedienen (2.1.1 & 2.1.2)

Voor blinden, slechtzienden of gebruikers met beperkte handfunctie - gebruikers die vaak geen muis gebruiken - moet de website ook met het toetsenbord te bedienen zijn. Denk aan het verzenden van een contactformulier (waarvoor vaak een klik nodig is met de muis). Ook moet het toetsenbord gebruikt kunnen worden om over de website te navigeren, zonder dat de cursor vast komt te zitten in bepaalde elementen op de pagina. Een veelvoorkomend probleem is bijvoorbeeld een Maps plug-in - als je daarop hebt geklikt, is met het toetsenbord alleen nog maar dat zelf element bedienen (in en uitzoomen van de kaart) en kan je zonder muis niet meer terug naar de originele pagina.

- ☐ Toetscombinaties kunnen worden gewijzigd (2.1.4)

Vooraf geprogrammeerde toetscombinaties moeten kunnen worden gewijzigd en uitgeschakeld, omdat ze de gebruiker in de weg kunnen zitten bij het navigeren over de website.

- ☐ De timing van pagina's is aanpasbaar (2.2.1)

Sommige websites werken voor de veiligheid van de pagina met een tijdsbegrenzing om bijvoorbeeld ingelogd te blijven. Voor gebruikers die meer tijd nodig hebben om door een pagina te navigeren, moet deze tijd verlengd kunnen worden.

- ☐ Automatische bewegingen kunnen worden gestopt (2.2.2)

Elementen die op het scherm verschuiven, bewegen of knippen moeten kunnen worden gepauzeerd of gestopt, omdat ze de bezoeker kunnen afleiden bij het navigeren over de pagina.

☐ Flitsende content is geminimaliseerd (2.3.1)

Gebruikers met (een aanleg voor) epilepsie kunnen getriggerd worden door flitsende lichten en kleuren. Websites mogen geen onderdelen bevatten die meer dan drie keer per seconde flitsen.

☐ Er worden skiplinks aangeboden (2.4.1)

Voor gebruikers met een screenreader is soms niet duidelijk wat er voor de rest op de pagina staat. Om te voorkomen dat ze steeds weer naar boven moeten scrollen, moeten skiplinks worden aangeboden om het hele menu te kunnen overslaan.

☐ Paginatitels zijn uniek en beschrijvend voor de content (2.4.2)

De titel is het eerste wat wordt voorgelezen. Met een goede titel weten gebruikers met een screenreader wat ze kunnen verwachten van de pagina.

☐ Elementen hebben een logische volgorde (2.4.3)

Bij navigeren met een toetsenbord springt de selectie van element naar element, wat in een logische volgorde moet gebeuren.

☐ Linkteksten zijn uniek en beschrijvend voor het linkdoel (2.4.4)

Gebruikers kunnen met hulpapparatuur een overzicht opvragen van de links op een pagina. Veel links zeggen 'lees meer' of 'klik hier', maar dit zegt niet zo veel in een overzicht. Linkteksten moeten daarom uniek en beschrijvend zijn, zodat het linkdoel in een keer duidelijk is.

☐ Elke pagina is op meerdere manieren te bereiken (2.4.5)

Om bezoekers met verschillende beperkingen te helpen om pagina's te vinden, moet elke pagina op minstens twee manieren te bereiken zijn buiten de standaard navigatie om.

☐ Koppen en labels zijn beschrijvend voor de pagina (2.4.6)

Blinde bezoekers kunnen met hun hulpparaatuur een overzicht opvragen van de paginatitels. Daarin moet direct duidelijk zijn welke informatie te vinden is op welke pagina. Dit geldt ook voor invoervelden van formulieren: het label van een invoerveld moet makkelijk aangeven wat ingevuld moet worden.

☐ De focus van de pagina is zichtbaar (2.4.7)

Bij het navigeren met een toetsenbord moet makkelijk te zien zijn waar op de pagina de gebruiker zich bevindt. Dit gebeurt meestal met een kader om het geselecteerde onderdeel als indicator.

☐ Er is een alternatief voor vingerbewegingen op een touchscreen (2.5.1)

Functies die met een touchscreen worden uitgevoerd, zoals in en uitzoomen met twee vingers, moeten ook op een alternatieve manier bediend kunnen worden met bijvoorbeeld knoppen en buttons.

☐ De aanraakfunctie (touch) kan worden geannuleerd (2.5.2)

Bij het gebruik van een touchscreen moet een 'touch' ongedaan kunnen worden gemaakt - alleen het aanraken van een button mag niet gelijk leiden tot de uitvoer van een functie. Er moet een soort uitweg mogelijk zijn, zoals de 'touch' ingedrukt houden en wegvegen of het scherm op een andere plek aantikken.

☐ De tekst in labels laat zien wat er gebeurt (2.5.3)

Voor elementen waar tekst in voorkomt (zoals een knop met 'afsluiten' of 'bevestigen') moet duidelijk zijn wat de functie is van het element, om verwarring te voorkomen.

☐ Acties door bewegingen kunnen worden gestopt (2.5.4)

Op sommige devices kan met een beweging (zoals het schudden van het scherm) een functie worden geactiveerd. Dit is niet voor iedereen handig (bijvoorbeeld voor gebruikers wiens scherm op de rolstoel is gemonteerd) en moet dus kunnen worden uitgeschakeld.

principe 3
begrijpelijk

Principe 3: begrijpelijk.

- ☐ Het taalgebruik past bij de uitspraak van de screenreader (3.1.1)

Voor een screenreader zijn bepaalde woorden moeilijk uit te spreken (en dus te begrijpen), vooral als Engelse tekst in het Nederlands voorkomt. In verschillende talen worden bepaalde letters, woorden en klanken namelijk anders uitgesproken. Er vanuitgaande dat gebruikers van Nederlandse websites een screenreader hebben die in het Nederlands is ingesteld, moet de website dus content bevatten in duidelijk Nederlands.

- ☐ Talen zijn te wisselen (3.1.2)

Sommige websites maken gebruik van verschillende talen. Om toegankelijk te blijven is de verandering van taal in de code aangegeven.

- ☐ De gebruiker wordt herinnerd aan verandering van focus (3.2.1 & 3.2.2)

Met een verkeerde klik op een andere pagina terechtkomen is voor niet-beperkte gebruikers geen probleem, maar voor een gebruiker met een beperking kan dit lastig zijn. Daarom moet worden aangegeven als de focus wordt veranderd (bijvoorbeeld het openen van een nieuw scherm). Dit geldt ook bij het geven van input, zoals het versturen van een invulformulier.

- ☐ De navigatie en identificatie is consistent (3.2.3 & 3.2.4)

Vanuit verschillende pagina's moet duidelijk zijn hoe de gebruiker over de website kan navigeren. Daarom moeten pagina's een consistentie naamgeving hebben.

- ☐ Invoervelden en foutmeldingen geven duidelijke instructies (3.3.1 & 3.3.2)

Bij het invullen van een formulier geven de invoervelden duidelijke instructies (zoals 'vul hier je adres in' of 'vul een sterk wachtwoord in met minstens een hoofdletter'). Dit geldt ook voor foutmeldingen: bij het maken van een fout moet de gebruiker duidelijke aanwijzingen krijgen om dit te herstellen.

- ☐ Invoervelden herkennen en voorkomen fouten (3.3.3 & 3.3.4)

Invoervelden hebben een automatische herkenning van fouten en geven een suggestie om de fout te voorkomen. Bij het invoeren van data die gevolgen heeft (zoals een bankafschrijving) moet deze kunnen worden gecontroleerd voordat alles wordt ingestuurd.

principe 4
robust

Principe 4: robuust.

- ☐ HTML-codes bevatten zo weinig mogelijk fouten (4.1.1)

Browsers kunnen eventuele fouten in een HTML-code herkennen en handelen, maar hulpapparatuur voor gebruikers met een beperking kunnen hier soms niet goed mee omgaan. Om moeilijkheden te voorkomen kunnen online tools worden ingezet om fouten te bespeuren en op te lossen voor een zo goed mogelijke gebruikerservaring.

- ☐ Zelf-geprogrammeerde elementen zijn compatibel met hulpapparatuur (4.1.2)

Internetpagina's met zelf-geprogrammeerde elementen en functionaliteiten moeten hetzelfde gedrag vertonen als standaardelementen (naam, rol en waarde) zodat ze compatibel zijn met hulpapparatuur van gebruikers met een beperking.

- ☐ Statusmeldingen kunnen door hulpapparatuur worden uitgelezen (4.1.2)

Statusmeldingen die automatisch worden doorgegeven aan het systeem moeten ook beschikbaar zijn voor gebruikers met hulpapparatuur.

conclusie.

ga voor goud.

Als je voor je website de bovenstaande 50 criteria hebt kunnen afvinken, zit je in Nederland helemaal goed op gebied van digitoegankelijkheid. Toch betekent een toegankelijke website niet automatisch een gebruiksvriendelijke website. Denk daarom ook aan de volgende punten:

- Makkelijke navigatie
- Logische volgorde in teksten
- Logische plek voor bepaalde items (zoals een contactformulier of zoekbalk)
- Vaste plekken voor onderdelen
- Informatie is makkelijk te vinden
- Begrijpelijke taal
- Rustige, consistente vormgeving

Natuurlijk kan het zijn dat je website niet aan alle 50 punten voldoet maar geen idee hebt hoe je dit voor elkaar moet krijgen.

Geen zorgen. Wij helpen je er graag bij!

bronvermelding.

De volgende bronnen hebben wij gebruikt om deze checklist op te stellen:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties - Wat is de WCAG

[Bekijk de website](#)

W3.org

Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) v.2.1.

[Bekijk de website](#)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
Uitleg van eisen

[Bekijk de website](#)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
Website over digitoegankelijk

[Bekijk de website](#)

diezit.

Digitoegankelijkheid voor de website

[Bekijk de website](#)

toegankelijkheidsverklaring.nl

Hulp bij het opstellen van een toegankelijkheidsverklaring.

[Bekijk de website](#)

**hulp of advies nodig
bij het beantwoorden
van deze vragen?
we helpen u graag
verder.**

PLAN EEN GRATIS AFSPRAAK IN

www.diezit.nl
088 90 90 800
info@diezit.nl